

BENKANSƏBƏN MIN BORA ALIZE SIGIKAFOW LA KA ƧƏSIN BASIGI NI BƏNƧININI MA MALI KONO

Anw, Mali gəfərənaman ani Jekulu Murutilen minnu y’u bolono bila bilasiralisəbən na zuluyekalo tile 24 san 2014 ; An faralen Ƨogon kan Alize dugu kono fəkabənw siratige la, i n’a fə a fəra bilasiralisəbən kono cogo min, n’an bəe sənna o bilasirlisəbən konoko ma, ni bolonobila kəra a la zuliyekalo tile 24 san 2014, walasa bənkan ka soro basigi kuntaala jan kono, n’o bə kə geleya fəere laban ye, geleya min tun bə kərənfəmaraw kono, n’o bə wele ko « Azawadi » ;

An bə foli kərənkərənən ni tanuni kə ka Ƨəsini Alizeri jamana ma, o min kəra fəkabənnaw Ƨekun ye. Foli ni waleɓumandən bə ka taa nin jekulu ninnu ma : Afiriki TilebiyanfanJamanaw ka Soro yiriwaliton ye, n’o ye SEDEYAWO / « CEDEAO » ye, Afiriki jamanaw ka Kelenyatən, Diɓeselekenaani jamana hərənyalenw ka Tənba, n’o ye ONI / « ONU » ye, Eropu jamanaw ka tənba ani silamew ka Ƨogondəmtənba n’o ye OSEYI / « OCI » ye. Foli ni waleɓumandən bə ka taa nin jamanaw fana ma : Burukina Faso, Murutani, Nizəri, Nizeriya ani Cadi, n’olu fana bə fəkabənnaww fə. Fəfəsəfəli Ƨəmajolən kələn ko Mali geleyaw kan, kərənkərənənnya la, geleya minnu bə taakasegin na kərənfəmaraw kono ;

An bə cəsirilen ka geleya ninnu sababuw silatunu pewu ani ka bən lakika sabati, min sinsinnen bə jamana tariku kan, o min fana sinsinnen bə kelenya kan, jamanaden bəe donni na da kelen fə bonyi ni karama kono, min bə kə ni bəe danbe batoli ye, n’o ye Mali jamana taabolo ye ; An dalen don a la ko jamana ka taapɛ tɛ sabati ni jamanadenw ma fara Ƨogon kan ka kə kelen ye, k’o sinsin taabolo kuraw kan, minnu bə jamana to a cogo la, ka jatemiɛ kə hadamadenw toli la u danbe la ani ka jatemiɛ kə jamana dugukoloko n’a soroko la ; An b’a don ko Mali kərənyanfan ka kan ka yiriwa teliya la, soroko, hadamadenyako ni donko siratige la, n’o ka kan ka kə ni fəere ƧonƧonw ye ; An b’a don ko ko jamanamara ka kan ka tali kə kərənfəmaraw ka tarikuw, u ka sekow n’u ka donkow kan, tariku y’a jira k’olu minnu ye geleya caman soro u ka Ƨenamaya kono ; An dalen b’a la ko lakana ka kan ka sabati, ka basigi ni hakilisigi jiidi an ka jamana kono ani ka mara kə ka Ƨɛ, jelenya, hadamadenw ka hakɛw batoli, kiiri kəcogo ɓuman ani Ƨangilibaliya kələli kono ; An dalen b’a la ko jama hawuja walew ni kojuguba kə kələli ye wajibi ye ; An haminako ye Afiriki sariyasəbənwi diɓeselekenaani sariyasəbənwi batoli ye ; K’an hakili to bənkanseben kərəw ni geleyaw la, minnu yera u waleyali n’u kolosili la ; An bənna ko minnu kan, olu fili:

YORO I: SARIYAW, LAHIDUW ANI SARIYA MINNU TARA FƧOƧGONKO ƧƏNABOLI KUNTAALAJAN KONO KAMA Bolofara 1: Sariyaw ni lahiduw

Sariyasen 1: Bilasiralisəbən hakilina na, Fan fila mɔgow y’a jira k’u bə nin sariya ninnu bato:

- a) Mali jamana ka kelenya batoli, jamana dugukolo toli a cogo la an’a ka yərəmahərənya batoli, ani ka jamana fanga kə demokarasifanga ye, bəe b’i ka diine sugandi min kono;
- b) Ka seko ni donko ani kanko bolofara caman lakodon ni k’u jiidi, ani ka jamanakonoden bəe joyoro don da la, kərənkərənənnya la musow ni denmisenninw taw, jamanajo walew la.
- c) Jamanadenw k’u yərəw ka kow Ƨənabo ni mara kəcogo kura do ye, min bə tali kə u haminankow kan;
- d) Ka Mali maraw yiriwali damakɛɓ kə tali kə u kelenkelenna ka soro nafabotaw la;
- e) Ka ban ka diyagoyalifanga kə fəlajira fəere ye ani k’a kə kumaɓogoya ni fəkaben fəɓogonƧow dilaanifəere ye;
- f) Ka hadamaden ka hakɛw, hadamaden danbe, yərəya lakikaw ni sagoladiɛndonw bato;
- g) Yuruguyurugu ni Ƨangilibaliya kələli;
- h) Terorisimu, doroɓufəere ani walejugukɛw (jamana konon ani jamanaw ni Ƨogon cə) dabilali;

Sariyasen 2: Fan fila mɔgow ye lahidu ta ka nin bənkan in konokow waleya, k’u ka kɛta kə o siratige la.

Sariyasen 3: Mali kolatigɛcəkədaw bə labənwi bəe sabati ka nin bənkan konokow waleyali jalatige, k’o kə Fan fila mɔgow bəe ka hakilifalənfalən konon ani kolosiliɛjekulu ka demə konon.

Sariyasen 4: labənba minnu latigera nin bənkan konon, n’u bə waleya kelen-kelen Mali kərənfəmaraw konon, k’a soro dankari ma kə jamana fan ni bənkanfəere kərənkərənənwi na. Nin labənwi bə boli jamana mara toɓ kan.

Bolofara 2: Fəɓogon Ƨənaboli kuntaala jan sariyaw

Sariyasen 5: Nin bənkan in kun ye ka basigi tilənnən ni kuntaala jan sabati Mali konon, n’o bə kə sababu ye ka bən sabati kərəfɛjamanaw konon ani diɓɛ seleke naani jamanaw konon. A bə tali kə fəɓogon banni na pewu kumaɓogonya konon, min sinsinnen bə nin ko ninnu kan:

Azawadi togo

Azawadi togo bə tali kə tiɓɛ na, hadamadenya, donko, miirina kərəma de kan, Mali kərənfəmara jamaw kafolən bə minnu

na, n’olu ye jamana bolofaraw doɓ ye. Nin welecogo forobafaamuyali min bə tali kə hadamadenya kan, ka kan ka kə bəɛjɛbənkan ye, Mali jamana ka kelenya batoli la.

Fəere minnu kuntilennaw ye ka basigi ni kanbenni sabati jamana konon

Geleya banbali minnu cookora Mali jamana sahelianfan fə, olu ka kan ka Ƨɛpini politiko sira fə. O la, bənkanlajeba do bəna sigi furancəwaati konon, n’o bə kolosiliɛjekulu ka demə konon, wa jekulu kelen o kelen sən bə don o la damakɛɓ konon, walasa hakilifalən-falən dafalən ka kə Maliden bəe ni Ƨogon cə fəɓogon sababuw kan. O barosigi b’a wasa don Azawadiko la. A ka kan ka fəereɓ boloda, minnu b’a to Mali b’a ka geleya jugu wuli, k’a ka jamanaden kelen-kelen bəe joyoro don ba la jamana baara la ani ka fəkaben lakika sabati jamana konon. Sariyasun do bə labən min bə tali kə basigi, kelenya ani kanbenni kan jamana konon; o bə kə bəɛjɛbənkan konon, walasa ka jatemiɛ kə Mali ka fəɓogonko lahalaya bəe la, k’a ka kelenya n’a ka dugukolo kelenya waleya.

Fəere ninnu labəkun ye mara kəkəɓuman sabatili ye

Ka fara fəere kofolən kərəw kan, fəɓogonko Ƨənaboli k’a ban pewu, tɛ taa mara kəcogo ɓuman ko, min bə jatemiɛ kə sigidaw lahalayaw la n’olu bə tali kə nin fən ninnu kan :

- kolatigɛcəkədaw sigili waleya minnu bə sinsin sigidalakodonnənwi kan, ni mogo sugandilənwi b’olu kunna ;
- ka mara kofolənwi bila u yərəw k’u ka kow Ƨənabo, nka o bə sinsin yərəmara sariya kan;
- ka kərənyanfan mɔgow ta ka wasa jamana cəkədaw la;
- Demokarasifanga sinsinni ni kiiridaw lasoroli nɔgoyali ye kiiri kunkanmɔgow la ;
- Ka kana ni lakanafəere do waleya, min sinsinnen bə kelenya, bəe sendonni ni joyorɔfa sariyaw kan;
- Jamanadenw sendonni lakika la, kərənkərənənnya la kərənfəmɔgow, sigida lakananiko Ƨənaboli la;
- Ka kana tigilamɔgow bila ka taa jamana fən bəe fə;
- Ka kərənfəmaraw yiriwalicəkəda do sigi senkan, kolatigɛjekulu do ka Ƨəmɔgoya konon, min waleyali hukumu konon, yiriwali taabolo kərənkərənən labənna hadamadenya, donkow ani jamana cogoyaw ni waati yələmaw siratige. Yiriwalifəere musaka bə bo cəkəda do fə min sigikun ye yiriwali kuntaala jan sabatili ye, n’o ka soroɓ bə bo jamana ni deməbagaw kun.
- Diɓɛ seleke naani jamanaw ka lahidu tali ka nin bənkan konokow waleya ni k’u bato, ani ka demə kə o siratige la, politikiko, teriyasira, nafoloko, baarakɛfəereko ni baarakəminənko la;
- waatifurancə do bəna bila bənkan in bolonobilalən ko.

YORO II : POITIKIKOW NI JAMANA JOSENKOW

Bolofara 3 : Jamana josenko hukumuni ani dugukolo labenکو kura **Sariyasen 6 :** Fan fila mɔgow ye lahidu ta ka josen labənnən do waleya min b’a to kərənfəmɔgow, fasodenɓumanya konon, k’u yərəw ka kow Ƨənabo, ka tali kə yərəmara kan ani ka joyoroba di o yoro mɔgow ma jamana ka cəkədaw konon. Labən minnu latigera o hukumuni konon, olu fili :

- Sigida konon :**
- Mara kəɓənabobulon do sigilən bə mara konon, min sugandira bəkawote sənfe ; se ni soro caman bə labila o ka bolo kan ; fanga fana bə bila a ka bolo kan kiiriko ni marako siratige la, wa baarakənafolo fana bə bila a ka bolo kan.
- Malidenw, kərənkərənənnya la kərənfəmɔgow, b’u yərə ka kow Ƨənabo o hukumuni konon yərəmara sariya siratige la ;
- Sariyatabulon peresidan bə sugandi bəɛjekalata sənfe. Ale de ye fangabonda ni mara Ƨəmogo ye mara konon ;
- Latigeliɛjekuluw bə Serekiliw ni kominiw kunna (serkili kolatigɛjekulu ni komini kolatigɛjekulu) minnu fana bə sugandi bəkawote sənfe, birow fə, minnu bə kolatige joyoro fa ; olu ka Ƨəmogoya bə srikili kolatigɛjekulu peresidan ani meri sugandilən bolo ;
- Mara bəe yamaruyalən bə k’u sagolatogo ta min yamaruyara fangabonda fə n’o bə kə maraw lataamani sariyaw konon.

Jamana konon

- Ka sariyatabulon filanan sigili taabolo lakuraya ani k’a waleya, n’a bə fə o ma ko « SENA », jamana ka kənsɛyew walima a mana kə welecogo fən o fən ye, min bə sanga don a ka siya n’a ka kɛta la, ani k’a kə cəkəda ye min ka baaraw n’a konoko bə nin bənkan kuntilennaw jiidi ;
- Ka jamanadenw sɛli nɔgoya sariyatabulonba la ni wotekeɓorɔw cayali ye jamana konon walima ni fəere lakika wərəw ye ;
- Ka fəere tige cogo min, laadalamaakorobaw, musow ni denmisənninww bə don marabolow togolabulon konon ;
- Ka joyoro di kərənfəmogo caman ma kolatigɛcəkədaw ni forobacəkədaw la (kɛlɛjama ni marabondaw la) .

Bolofara 4 : Fangaw ni sew tilacogo

Sariyasen 7 : Fan fila mɔgow bənna a kan ko joyorow ni baaraw ka kan ka tila jamana ni sigida lakodonnənwi cə, walasa ka jatemiɛ kə fasodenw ni sigidalamogow haminankow la.

Sariyasen 8 : Maraw bə se ka latigeli kə nin ko ninnu kan, sariya hukumuni konon :

- a) soro, hadamadenya ni donko yiriwali porogaramu n’a bolodali
- b) dugukolo labənni ;
- c) forobabaarakəminənwi ni hadamadenya sabatilicəkədaw sigili n’u Ƨənaboli (dugumakalan ni baaradegekalan, kənɛya, lamini, donko, siraw, kunnafonidiminənwi, minnu bə mara ka bolo kan, kuranko, jiko ni saniyako) ;
- d) sənɛ, baganmara, mənni, kugokəɓfənwi toɓotoli, donitaw, jago, isiniw, bololabaara, turisimu, donitaw maraw ni Ƨogon cə ;
- e) baarakənafolo ni soroɓ ni musakaw jateɓosəbənwi mara konon ;
- f) Nisongo ni soroɓ latigeli n’u waleyali ka tali kə jamana ka jatəminənən pereperelatigələnwi kan ;
- g) takisikow Ƨənabocəkədaw ;
- h) bolomadəmɛwari soroli ;
- i) diinew sagoladonni
- j) Ƨɛɓogonya walanwalannen ni filaninteriya
- k) jamana lakanani ni kasaraw toɓotoli

Sariyasen 9 : Sigidalakodonnənwi ka jalatigeliw bə waleya n’u lakodonna ani n’u lasera jamana togolamogo ma. Sew tilali latigələn bə sariya fə, minnu ka kan ka lase sigidalakodonnənwi ma, ka tali kə politikifangaw dan sigili kan.

Bolofara 5: Jamana togolamogo sigili ni baaraw kəcogo sɛɛsɛɛgeli

Sariyasen 10 : Jamana b’a togolamogo kelen sugandi sigidalakodonnənwi konon, walasa ka forobanafa lakana. O la, a bə gəfərənaman ka taabolo Ƨɛfo porozɛɓaw kan, ka soro ni hadamadenya yiriwalifəereɓ ni dugukolo labənni baaraw nɔgoya.

Sariysen 11 : Jamana togolamogo bə baaraw kəcogo sɛɛsɛɛɛ, n’olu bə tali kə sigidalakodonnənwi ka sɛbənwi dilanwi kan. O sɛɛsɛɛgeli kəcogow pereperelatigələn bə sariya fə.

Sariyasen 12 : Fan fila mɔgow bənna a kan ka jamana ni maraw ka Ƨogonye kə fən damadow kan, k’a soro dankari ma kə jamana ka kɛtaw la. O kow ye :

- yiriwaliporozeɓ waleyali minnu latigera jamana ni forobacəkədaw walima kənɛrɛyɛcəkədaw fə nin mara ninnu konon.
- kungokəɓosoroɓ nafaboli, kərənkərənənnya la dugujukorənafolow ;
- fən o fən, n’o bə tali kə nin bənkan in kan.

Bolofara 6 : baarakənafolo ni fəereɓ

Sariyasen 13 : Farankan min ka kan ka kə ka tali kə takisiw, sigida nisongow sarataw hake pereperelatigeli kan, i n’a fə a fəra cogo min nin bənkan in sariyasen 8 nan konon, mara kelen o kelen bə se k’a ka nisongo sarata latige ka tali kə a ka sorocəkəda n’a ka yiriwali kuntilennaw kan sariya hukumuni konon.

Sariyasen 14 : Jamana ye lahidu ta, ka jamana ka soroɓ 30% dilifəere do waleya sigidalakodonnənwi ma sanni san 2018 cə, ka sinsin damakɛɓeni kan tilali sənfe, nka jatemiɛ kərənkərənən bə kə kərənfəmaraw la, ka tali kə dalilu latigetaw kan.

Sariyasen 15 : Jamana bə hake do di sigidalakodonnənwi ma, nafolow la minnu bə soro u ka sigidaw soroɓ nafaboli la, kərənkərənənnya la, dugujukorənafolow, ka tali kə dalilu latigetaw kan.

Sariyasen 16 : Jamana ye lahidu ta :

- ka sigidalakodonnənwi ka sew di u ma ;
- ka sigidalakodonnənwi ka forobabaara kanu don mɔgow la, kərənkərənənnya la, Mali kərənfəmaraw la ;
- ka baarakelaw tali nɔgoya sigidalakodonnənwi ka forobabaarala la, mogo tataw fanba ka kə kərənfəmaraw mɔgow ye.

YORO III : KANAKO NI LAKANAKO

Bolofara 7 : Taabolobaw

Sariyasen 17 : kana ni lakanako minnu fili nin ye, bə Ƨənabo nin sariyaw de ye :

- wolomani kana kə sorodasicɛta la, jamanaden bəe ka don sorodasiya ni lakanajekuluw la ;
- ka kɛlɛjama ni lakanajama kə kelen ye, k’o Ƨəmogoya di jamana ma ;
- sorodasiw ni lakanakelaw bilali ka taa Mali fan bəe fə doonin-doonin ;

Bolofara 8 : maramafentigiw farali Ƨogon kan yoro kelen na, u tali jamana kɛlɛjama la, kɛlɛkəminənwi minɛni u la, baara dili u ma

Sariyasen 18 : maramafentigiw kafoli Ƨogon kan yoro kelen na, o kun ye ka kɛlɛkədenwi latomo minnu bə se ka don kɛlɛjama konon walima DEDEYƏRI « DDR » porogaramu konon. O taabolo bə kə ni waleyaw sigilən de ye sariya konon ni MINISIMA ka demə ye.

Sariyasen 19 : Fan fila mɔgow bənna a kan ka baarabolo do sigi DEDEYƏRI « DDR » kama, n’o konomogow bə kə gəfərənaman ni jekuluw murutilənwi mɔgow ye. O baarabolo bə baara kə nin bəkan in kolosiliɛjekulu ka Ƨɛɓogonya konon.

Sariyasen 20 : Donni ni DEDEYƏRI « DDR » bə kə ka bən ni maramafentigiw ka farapogonkan ye ; u bə ta baaradaw la i n’a fə sorodasiya, walima ka baara d’u ma u ka yərəta siratige

la . DEDEYERI « DDR » be tali ke kelekece korow cɛla, minnu farala ɲogon kan n’u ma soro tali la.

Bolofara 9 : Sorodasiw ni lakana tigilamogo laseli jamana fan bee fe

Sariyasen 21 : kelekecew ni lakana tigilamogow talenw be lataa jamana fan bee fe ; nka o be ke doonin-doonin k’a damine benkaseben bolonobiladon na, korɔnfemara bee kono. O baara be ke MOKU « MOC » ni MINISIMA « MUNISMA » ka ɲemogoya kono.

Sariyasen 22 : korɔnfemara mogow caman ka kan ka ye kelekece tilatilalenw na, wa ɲemogoya fana be d’u ma, walasa ka dannaya sinsin ani ka maraw ka lakanako sabati.

Bolofara 10 : Yeɓema donni sorodasiw ni kana tigilamogow ka kow la

Sariyasen 23 : Fan fila mogow benna a kan ka yeɓema waleya jamana ka lakanako la, ka tali ke kewale korow la ani k’i sinsin farafinna tonba ni diɲe seleke naani tonba ka sariysebenw kan.

Sariyasen 24 : Gofereɓaman n’a ɲeɲogonw ka deme kono, feere bee tige lakanacakedaw sigili waleyali kama, cakeda minnu be se ka jamana lakanabaaraw ɲenabo ani k’a joyoro fa mara lakanako jiidi la.

Sariyasen 25 : Fan fila mogow benna a kan ka jekuluba barikama do sigi lakanako kama, sigidajekuluw kelenkelenna be don jekulu min kono walasa ka miiriya dafalen ta lakanako kuntilenna kura kan, ka tali ke sigidaw, maraw ni jamana ani diɲe seleke naani daliluw ɲonjonw kan.

Sariyasen 26 : Lakana sabatilijekuluba be lapiniw ke mogow sugandilicogow kan jodaw la, walasa ka ben sinsin ani ka joyorow fa baarajedon kono.

Sariyasen 27 : Yeɓemani donni sorodasi ni kana tigilamogow ka kow la hukumu kono, polisijekulu do be sigi senkan min be bila sigidalakodonnenw ka mara kono, u ka polisikomago kama.

Sariyasen 28 : Sigida lakanani bilasiralijekulu do, ni jamana, mara, sigidaw ni sigidalamogow fangabondaw ni togɔdalamogow be min na, o be sigi senkan ka bila sigida ɲemogo ka mara kono.

Bolofara 11 : Binkanni keɓeli

Sariyasen 29 : Fan fila mogow ye lahidu ta ka terorisimu n’a bolofaraw bee keɓe n’o ye mogofaga bolodalen ni dorogufeere ye.

Sariyasen 30 : Fan fila mogow benna a kan ka keɓebolo keɓenkeɓennenw sigi senkan walasa ka terorisimu ni mogofaga bolodalenw keɓe.

YORO IV : HADAMADENYA, SORO ANI DONKO YIRIWALI

Bolofara 12 : Yiriwali feere keɓenkeɓennen

Sariyasen 31 : Fan fila mogow benna a kan ko jamana ka kan ka yeɓema don sigida yiriwali taabolo la walasa sigidalakodonnenw ka yamaruya k’u ka yiriwalifeɓrew laben ɲeɲogonya taabolo kono, min be tali ke sigida soroko n’a donko kan ani ka kow jateboɓsebenw dantige jelenya la fan bee fe.

Sariyasen 32 : Mara fila walima mara weɓew be ka bolokorobaarayoro lakikaw sigi senkan, nka o be ke i n’a fo sariya y’a pereperelatige cogo min, walasa k’u sorosiraw ni hadamadenyasiraw yiriwali jiidi, ka tali ke u ka sew kan i n’a fo o ɲefolen be cogo min benkan in kono.

Sariyasen 33 : Korɔnfemaraw yiriwalicakeda do sigira, min be bilasiralijekuluu do ɲemaaya kono ; o bilasiralijekulu konomogow ye mara kolatigebulon togolamogow ye, minnu ka baara ɲesinnen be baara ni feerew tilali ma demɲogonya hukumu kono, walasa soro ni fen weɓew ka yiriwa.

Sariyasen 34 : Yiriwalifeere keɓenkeɓennen do labenna cakeda in kama jekuluw ni gofereɓaman fe, ɲeɲogonw ka deme kono ; a musaka boɓaga ye waribokeɓu do ye, min bilala senkan yiriwali kuntaala jan kama.

Sariyasen 35 : Feere labenkun ye ka korɔnfemaraw ka yiriwali taamasiyen ni mara tow ta damakeɲe ; o be waleya san 10 fo san 15 kuntaala kono. A waleyali kolosili be ke bilasiralijekulu de fe, baarakecakedaw ni fangabondaw ka deme kono.

Sariyasen 36 : Fan fila mogow benna a kan, benkan in kolosilijekulu ka ɲemaaya kono, ka kiimenijekulu do sigi senkan Mali korɔnyanfan fe, walasa ka haminakow dantige geɓeyaw banni kama teliya la, ka do bo faantanya barika la ani ka yiriwali sabati yoro kono. O baara be ke kalo saba kono, benkanseben bolonobilalen ko. A be nini diɲe waribonba fe, Afiriki jamanaw yiriwalibanki, n’o ye BADI / « BAD » ye, ani silamew ka yiriwalibanki, n’o ye BIDI « BID » ye, u ka deme ke baara in waleyali la, gofereɓaman, diɲe cakedabaw ani yoro yiriwata mogow ka hakilifalenfalen kono.

Sariyasen 37 : Warɲinilajeɓa be sigi senkan kalo fila, yiriwalifeere keɓenkeɓennen dilannen ko. Laje bena bilankorokeɓu do sigi yiriwali kuntaala jan kama, min bena ke yiriwalifeere keɓenkeɓennen musakaminen ye.

Bolofara 13 : Wulikajo ka ɲesin korɔnfemaraw yiriwali ma.

Sariyasen 38 : Korɔnfemaraw yiriwali cakeda be jamana ka deme sennateli soro i n’a fo benkan in y’a pereperelatige cogo min.

O la, fokaben benna a kan ka feɓrew bee waleya, waati surunnin, wari hakelama ani waati jan kono, minnu kofora farankan kono, n’o be tali ke soro, donko, seko ani hadamadenyako yiriwali kan.

Kolosilijekulu ka ɲogonye folow senfe, gofereɓaman bena seben do dantige, min b’a ka lahidu talenw pereperelatige o hukumu kono, a b’a fe ka feere minnu waleya ani lahiduw tiimeni bolodaseben labenni i n’a fo ben ker’o kan cogo min, nin dakun ninnu siratige la :

- hadamadanya sabatilicakedaw ;
- baarakelaw yiriwali ni se dili ye u ma;

- cikebaaraw yiriwali (sene, baganmara ani baara minnu ɲesinnen be baganw marali n’u toptoli ma) ;
- sirabadilanw walasa ka taakasegin nogoya korɔnfemaraw kono;
- dugujukorɔnafolo ni tileyeelenkuran ;
- baarako, keɓenkeɓennenya la musow, denmisenninw ni kelekecekoro ka baarako ;
- nafasorocakeda sigili sigida la ;
- ka sorosiraw dayele mogow ye, minnu koseginna u faso la, minnu y’u sigiyoro bila ani deɓebagato weɓew.
- bololabaara, « turisimu », jago ni kunnafonidi ;
- kalan ni ladamuni.

Sariyasen 39 : Fan fila mogow benna a kan, min ye kalanko ni donko siratige ye, ka nin feere ninnu tige :

- ka kalan porogaramuw dilan ka ben maraw ka hadamadanya ni donkow ma ;
- ka sigidaw kanw ni seɓennicogow yiriwa ;
- ka kalan kun folo ni kun filanan sinsin, o la, jatemine be ke bee sendonni kalan na ;
- Ka sanfekalan cakedaw dayele ;
- Ka donkoyiriwalisow ni fenkoromarayorow (mizew) dayele maraw kono ;
- Ka nin maraw ka donkow jiidi, sigida la, mara kono ani jamana ni diɲe kono.

Sariyasen 40 : Mara yiriwalicakeda do be dayele mara bee kelenkelenna kono walasa ka maraw ka sew sinsin baarako siratige la, min be ke sababu ye ka gofereɓaman ka lahidu talenw tiimeni kiime;

Cakeda kura in be maraw/jamana ka marabonda de kono, a ɲemogoya be mara kolatikebulon peresidan de bolo ;

Sariyasen 41 : Maraw ni jamana kono, benkanporogaramuw be dilan baara caman porogaramuw sigili kama, jamana ka wajibiyaw keli sariya kono, soro ni hadamadanya yiriwali hukumu kono.

Sariyasen 42 : Jamana ye lahidu ta ka sigidalamogow sendon sorow ni bolomademenafolow pinini n’u labaarali la, minnu be soro sigida sorow pinini n’u nafaboli la, ɲeɲogonya walanwalannen sorow ani benkan minnu latigera jamana fe, soroko siratige la.

Sariyasen 43 : Jamana ye lahidu ta ka ɲeɲogonyaporozew yiriwa, miinnu miiriya tara sigida la. Feɓrew be tige ka sigidalakodonnenw sendon benkanjuruw ni yiriwali deme labenni, kunceli ni waleyali la.

Sariyasen 44 : Yiriwaliporogaramuw lajeli be ke demɲogonw fe nafoloko siratige la, kolosilijekulu ka ɲemogoya kono.

Sariyasen 45 : Demɓaga fen o fen ye taabolow laben walima ye miiriyaw ta saheli kama, a jininen b’olu fe u k’u ka keta folo ben Mali korɔnfemaraw haminankow ma ani nafa min be basigi ni lakana sabatili ma nin mara ninnuu kono.

YORO V : FOKABEN, KIIRIKO ANI HADAMADENYAKOW

Bolofara 14 ; Fokaben ni kiiriko

Sariyasen 46 : Fan fila mogow benna a kan ka fokaben lakika yiriwa, min sinsinnen be nin kow kan :

- Sariyasun do labenni ben, kelenya ni fokaben kama ;
- laadalakiiritigefeɓrew bilali senkan walasa « tɲe nini, kiiriko ni fokaben » koɲenabokulu ka ɲenamaya ;
- Baarajekulu do sigili yurugyuruugu keɓeli kama ani forobanafolo denjuguya dumuni ;
- segesegelijekulu do sigili, min ka baara be ɲesin keɓe laadaw n’a sariyaw sosoli, mogofagawalew, silatunufagali, binkanniw ceninmusoya siratige la, ani sariyasosowale weɓew ka ɲesin hadamaden ka josariyaw ani diɲe kono hadamadenyako sariyaw ma Mali jamana fan bee fe.
- son ka ke a ma ko yafa te se ka ke keɓe laadatɲe n’a sariyasoso ni hadamadanya silatununifagaliw ma cogo si la, wa fan bee mogow ka son fana u ni segeselijekuluba ka je k’o baara ke ;
- yafa te se ka ke keɓe laadatɲebagaw n’a sariyasosobagaw ni kojuguba ke ka ɲesin hadamadanya ma ani hadamaden ka hawek sosolibaga juguw, pangata sen be minnu na ka sin musow, npogotigininw ni denmisenninw ma foɲogonw senfe ;
- kiiritigefanga dili donni walasa ka sariya bolili waleya jamana fan bee fe ;
- lahidu tali ka yeɓema don kiiriko la walasa kiiri kunkankomogow ni kiiridaw be gere ɲogon na, k’a sew jiidi, ka dansigi nangilibaliya la ani ka laadalasariyaw labaara kasoro dankari ma ke jamana sariya la ;
- kiiriko demeni ni kiiri kunnafoniko forobayali fasodenw ka hawek kan ;
- ka kalan nafama jiidi kiiriko baarakela bee ye, fo ka se silamediiɓe sariyatigiw ma ;
- fanga kura ka di silamediiɓe sariyatigiw joyoro ma jamana kiiriko la, janko jamakuluw ce fokaben na wasa jate ka boli laadaw ni diine taabolow kan ;
- laadalafanganemogow joyoro sankorotali n’u ka musakaw tali ye ani siyalakow labencogow mogow ni ɲogon ce ;

Bolofara 15 : Hadamadenyakow

Sariysen 47 : Fan fila mogow ye lahidu ta ka sababuw waleya, minnu be mogɔ bolllenw seginni n’ u bisimilali nogoya ani ka feere tige u ka musakako la, ka tali ke Afiriki ni diɲe sariyasebenw kan ani afiriki benkansebenba min tara san 1969, o min be panimabolibagaw ka geɓeyaw ɲenabo, ani Kanpala benkanseben min tara san 2009, n’o be kuma mogow lakanani kan, mogɔ minnu y’u sigiyoro bila afiriki kono.

Sariyasen 48 : Fan fila mogow b’a nini cakedaw ni hadamadenw demenijekuluw fe u ka ketaw kokorodon minnu be panimabolibabagaw seginni, u bisimilali ani u ka baarasoro teliman nogoya.

Sariysen 49 : Fan fila mogow ye lahidu ta ka sariyaw yiriwa ani k’u bato, sariya minnu be tali khadamadanya ni tilennnya kan, n’olu ye hadamaden demeniwale taalan ye. U

ye lahidu ta fana ka mogow nangi, minnu be nin deme ke togɔnininan ye politikiko, soro walima sorodasiko siratige la, ka demenicakedaw lasoroli nogoya ani ka mogow ka lakanako sabati.

YORO VI : WAJIBIYAW NI DEME

Bolofara 16: Fan bee mogow ka ketaw

Sariyasen 50 : Fan fila mogow y’a don ko wajibiya folo min be benkan sabatili la, o ye kankelentigiya ye, u ka dannaya n’u ka lahidutigiya, ka benkan in konoko bato ani k’a labenw bee waleya, u ka jamana ka ben nafa kama, ani basigi, lakana ni hakilisigi sabatili Mali kono ani keɓefejamanaw kono.

Sariyasen 51 : Fan fila mogow b’a nini politikitonw ni sigidajekuluw fe, keɓenkeɓennenya la musow ni denmisenninw ka jekuluw, kunnafonidisow, laadalakunnafonidilaw, laadalapnemogow ni diineɲemogow, u ka deme ke benkan kuntilennaw sabatili la.

Bolofara 17 : Fokabennaw joyoro

Sariyasen 52 : Fokabennaw, n’olu ka ɲemogoya be Alizeri bolo, olu de ye benkan ni labenw batoli seere ye jekulu fila fe. O la, a :

- be to ka teme n’a ka fokabenbaara ye ;
- be jekuluw laadi, n’o kun be, waleyali hukumu kono ;
- b’a joyoro fa ni geɓeya donna benkan kuuntilenna sabatiliko la.

Sariyasen 53 : ceɓoli be ke sababu ye ka benkan waleyali ni Mali demeni wulikajo kokorodon diɲe kono.

Bolofara 18 : Diɲeselekenaani mogow joyoro

Sariyasen 54 : Diɲeselekenaani mogow ye nin benkan in batoli seere ye; o la, u cesirilen don k’o baaraw senkoromadondon, keɓenkeɓennenya la :

- diɲeselekenaani tonba, Afiriki Tonba, Eropu Tonba, Silamewa ka Tonba, ni ɲeɲogon weɓew, ye lahidu ta ka benkan in waleyali kokorodon ;

- Afiriki Tonba bolofara min ɲesinnen be basigi ni lakanako ma ani diɲeselekenaani tonba ka bolofara min ɲesinnen be lakanako ma, a jininen be olu fe u ka deme don benkan in ma, ani k’a kolosili ke a waleyaliko la ; ani fana, ka nangilifeɓrew dabali, mogow kama, minnuu b’a fe ka geɓeya don lahidu talenw waleyali la ;

- A jininen be diɲeselekenaani mogow fe, u ka benkan waleyali bilasira ni wariko, baarakefeere ni baarakeminen ye benkan, DEDEYERI « DDR », ESIYEESIYERI « SSR » ni binkanni keɓeli te taa waleyali minnu ko ; u ka kan k’u joyoro fa nafoloboko la, min jate minena ; o la, u b’u wasa don lajeɓa la, min be ke benkan waleyali nafolopinini kama.

Sariyasen 55 : Fan fila mogow ye ɲaniya ta ka jamanadenw ni diɲeselekenaani baarakelaw ka baaraw kiime ni k’u kolosi.

Sariyasen 56 : MINISIMA, diɲeselekenaani tonba ka cakedaw ni porgaramuw ani jekulu fen o fen, ka kan ka joyoro min ta ani a ka kan ka bolomademe nafama min ke benkan in waleyali hukumu kono, olu be tali ke waati kuntaala de kan, u cibagaw ye min kalifa u ma.

Bolofara 19 : Benkan kolosilijekulu

Sariyasen 57 : Fan fila mogow benna a kan, ka kolosilijekulu ni waleyalijekulu do sigi nin benkan in bolonobilalen ko ben ni fokaben kama Mali kono.

Sariyasen 58 : SEYESIYA / « CSA » (Benkanseben, basigi ni fokaben kama), o konomogow file : Mali gofereɓaman, jekulu murutilen minnu b’u bolono bila nin seben in na ani ceɓlaw (Alizeri, Burukina Faso, Murutani, Nizeri, Cadi, SEDEYAWO / « CEDEAO », ONI / « ONU », OSI / « OCI », IYA / « UA », IYE / « UE », ONI / « ONU » bolofara min ka baara ɲesinnen be lakana ma, o ka lasigidenw ka kan ka ye kolosilijekulu ka baaraw la. SEYESIYA / « CSA » be se fana, n’a kun be, ka baarakela weɓew ni nafolobocakeda wele u k’u sendon baara in na.

Sariyasen 59 : SEYESIYA « CSA » ɲemogoya be Alizeri bolo, ale min ye ceɓlaw ka ɲemogo ye ; a demɓaga ye Burukina Faso, Murutani, Nizeri ani Cadi ye, olu ye peresidan dankanw ye. Kolosilijekulu dagayoro ye Bamako ye. A be se ka ɲogonye ke fan weɓe fe, n’o kun be. A be ɲogonye ke siɲe kelen kalo kono, a be se ka ɲogonye balalenw fana ke n’a kun be.

Sariyasen 60 : SEYESIYA “CSA" ka baaraw ye :

- Fan fila mogow be benkan labenw waleyali, u kolosili an’u segesegeli ke, kasoro a ma dankari ke MINISIMA ka baara la ;
- ka bolodaliseben do laben benkan labenw waleyali kama ani k’a bato ;
- ka benkan labenw ɲefo ni foɲogon kera fan fila mogow ce ;
- ka fan fila mogow ceɓo, n’o ni keli ka kan ;
- ka gofereɓaman deme a ka feere lakikaw ta benkan labenw waleyali kama; nin ko ninnu fana sen b’o la:
 - forobacakeda walanwalannen ni cemabolenw ka ke korɔnyanfan fe ;
 - ka sariyaw ta minnu be benkan konokow waleyali nogoya ;
 - baarakefeere lakikaw laseli sigidalakodonnenw kono, u lataamani kama an’u ka baaraw n’u ka sew waleyali kama ;
- feɓrew tigeli minnu b’a to demokarasi minen kura minnu kofolen be benkan kono, olu ka don sigida la, keɓenkeɓennenya la, wote togoseɓengafew lakurayali, k’a nini mogow fe u k’u togo seben o sebenw kono walasa u sen ka soro kalafiliw la, ani deme keli ka cakeda kuraw ni feere kuraw sigi.

Sariyasen 61: MINISIMA ni IYA / “UA” (MISAHELI), OSI / “OCI”, IYE / “UE” ni SEDEYAWO / “CEDEAO” ka ɲeɲogonya kono, olu be SEYESIYA / « CSA » deme benkan kolosili n’a waleyali baaraw la.

Sariyasen 62: SEYESYA / “CSA” ka baara waleyali kono, a be ɲemogoyakulu naani sigi senkan minnu be tali ke nin

barosigikunw kan: “politikow ni cakedakow”, “kana ni lakana”, “soro, seko ni donko yiriwali” ani “ kanbenni, kiiriko ani demenikow”

Bolofara 20: Kolosilikela kannabilalen

Sariyasen 63: Fan fila mogow benna a kan, SEY&SYA / “CSA” ka kolosilikela do sugandi, min ka baara be ke benkan waleyali kiimeni ye.

Kalo naani o kalo naani, a be dantigeliseben do dilan, min be lahidu talenw waleyali nefo, lahidu minnu tara benkan konɔ; a be geleyaw jira, ka geleyaw kebagaw jira, ka lapiniw ke feere tigetaw kan.

Sariyasen 64: kolosikela be deme soro a ka baara hukumu konɔ.

YORO VII : LABEN LABANW

Sariyasen 65: nin benkan in labenw n’a farankanw te se ka yeɓema ni jekulu minnu y’u bolonabila a la, bee ma son a ma, kolosilijekulu ka hakilina sorolen ko.

Sariyasen 66: Farankanw ye benkan yorow lakikaw ye wa nafa min be laben tow la, o nafa kelen de b’u fana na

Sariyasen 67: Nin benkan in waleyali be damine kabini fan fila mogow ni cefola b’u bolono bila a la don min.

FARANKAN FOLƁ : Furancewaati

Sanni benkanseben sariyaw bee ka sigi senkan, ben kera nin furancelakoketaw kan. Olu ka kan ka ke furancelawaati konɔ min waleyali be damine bolonobilali bakurubabenkanseben labannen na min be tali ke ben na. O waati kuntaala b’a ta kalo tan ni seegin (18) ka taa se kalo mугan ni naani (24) ma.

O furance konɔ, lapini ye ka ngoya don dabaliw sigili la senkan ka fokaben ke Malidenw ni jogon ce, ka Mali kura sigi senkan, jamana kelen, demokarasi matarafalen be min konɔ. Nin bee sababu ye, Ala barika la, ben ni jemufanga sabatili ye ani hadamadenw ka son jogon ye siyaw caya ni donkow caya konɔ.

Furancewaati konɔna na, jamanaden minnu bora jamana kɔkan k’a sababu ke keɓe ye, olu ka seginni ka ke, k’u ka sigiyoroko an’u ka baarakow jɛnabo ani fana jankata ye mogɔ minnu soro, ka deme ke ka jɛsin olu ma.

Furancewaaati ka lapiniw n’a kuntaala.

Bolono mana bila benkanseben na, Furancewaati be dayeɓe o yorɔnin bee. O konɔna na, sanni sariya talenw ni maracogo minnu kɔfoɓen be benkanseben in konɔ, olu ka latige an’u waleyali ka damine, dabali kereɓkerennen minnu be tali Mali koɓɓemamaraw maracago la, olu be sigi senkan ani k’u waleya. O dabaliw kun ye :

- ka sigasiga bo a la pewu ko sariyaw bena ta minnu be tali ke jamana josen kuraw sigili n’u waleyali la, josen minnu jɛsinnen be politikiko, kanako ni lakanako, soroko, hadamadenko, seko ni donko, sariyako yiriwali ani jamanadenw Celabenni ma ;

- ka wote sariyaseben laje k’a kuraya ni yeɓemaw ye walasa, furancewaati in konɔ, sigidaw ni maraw ani jamana konɔ, kalataw ka ke cogoya la min b’a to sisan benkanseben in konoko ka se ka waleya ;

- ka dabaliw ni labennisiraw waleya minnu be tali ke ben seginni na, kojugukew dabilali la, ka yeɓema kuraw ke ka jɛsin kana ni lakanani ma walasa ka kana baarakelaw ka sew sabati kosebe an’u ka fasodenɗumanya ;

- ka janto ke kosebe walasa sonni ka ke sariya talenw ma walasa ka dankari binkanni ni dantemewalew la ani fana ka dansigi denkerefe ni kojuguke kolokololi la ;

- ka benkanseben in waleya sarati talen konɔ.

Walasa jamana baaraw kana jo, josen minnu be senna taa be ke ni olu ye fo

ka taa se benkasebenni in konokow sigili la senkan.

- ka jemogow sigi koɓɓɓela kominiw ni serikiliw ani maraw konɔ furancewaati konɔ ; o mɛennenba ka ke kalo saba bolono bilali ko benkanseben in na.U tacogo, u ka baaraw bena latige fokaben konɔ baarakejogon bee lajelen fe.

- teliya la, ka sariyasebenw sigi senkan walasa benkanseben konokow ka se ka waleya;

- Gofereɓaman bena dabali bee tige walasa, kalo tan ni fila (12) konɔ, Depitebulon ka wote sariya kura latige ;

- Jekulu minnu sigira senkan benkanseben in konɔ, olu be kalataw baaraw ke maraw ni sigidaw la furancewaati konɔ. O be ke i n’a fo benkanseben y’a fo cogo min. kewaati sarati cayalenba ye kalo tan ni seegin (18) ye.

FARANKAN 2NAN : kana ni lakanani

1.Furanceladabali minnu be tali ke kana na

Baarajekulu faamuyalen (SET&SI « CTS ») sigira senkan, min be Lakana Koɓɓenabokulu do bolo n’o fana be Ben Lakolosili jemogoyakuluba konɔ ; o baarajekulu be Wagadugu Benkanseben ka Beejelakanabaarakɓkulu Faamuyalen (SETEY&MUSE « CTMS ») taabolow ta ni do farala o kulu kan Alize setanburukalo tile 16 la san 2014 :

a. Gofereɓaman togolacidenw ni *Mogomurutilenkuluw ce Kolabennaw* ani *Yerekunmabolaw ka Faranogonkantɔn* sendonni SET&SI / “CTS” ani Kolosili ni segeseɓeli jekuluw (EMOVU / « EMOVS ») la, u bolofara minnu be maraw konɔ, olu fana sen b’o la.

- SET&MUSI labugunnen be taa a ka baaraw waleyali fe fo ka taa se SET&SI sigili ma senkan;

- Mali keɓebolow ni kana Lakanabagaw ka ciden woɔɔɔ (6) , Mogomurutilenkuluw ce Kolabennaw togolamogo saba (3) ani Yerekunmabokuluw ka Faranogonkantɔn togolamogo saba (3) be don SET&SI / “CTS” la. MINISIMA fana mogɔ fila be don a la (SET&SI jemogo fana b’a la), Fokabenɓa mogɔ kelen-kelen ka bo Fokabenkuluw bee konɔ ani dijeselekennani keɓebolo minnu be yan, nin bee togolamogo kelen fana sen be don.

SET&SI / “CTS” ka baaraw ye:

- Ka mugucidabila kolosi fanw ce;

- Ka segeseɓeli ke ni dankari be ke mugucidabila benkan na;

- Ka kana sabatilibaaraw kuraya ani k’u feseɓese;

- Keɓebolow lasigiyorow, k’olu yorow jini k’u don ani k’u lakodon;

- Ka dabaliw tige feereko nasira fe sorodasiw laseginni na an ka keɓebolow konɔ .

b. Feerew Waleyali Koɓɓenabojekulu (MOKU / “MOC”) sigili senkan ani yorokolosilibagaw farali jogon kan ka taama-taama.

- Tile 60 konɔ bolonobila ko benkanseben na, SET&SI / “CTS” ka jemogoya konɔ, Waleyali Feerew Koɓɓenabojekulu (MOKU / “MOC”) be bila senkan ani yorokolosilibagaw ka faranogonkan ka taama-taama;

- SET&SI / “CTS” be bilasiraliseben walanwalannen laben k’a dajira, a konomogow n’a ka baaraw be pereperelatige. Bilasiraliseben in be keɓebolofw ni lakanabagaw, Mogomurutilenw ce koɓɓenabolaw ani Yerekunmabokuluw ka Faranogonkantɔn mogɔ hake pereperelatige MOKU / “MOC” konɔ;

- O feere in jɛnabobaga be ke keɓebolow ni Lakanabagaw ka jalatigiba do ye, o ka dankanw be ke Mogomurutilenkuluw ce kolabennaw togolamogo kelen ye ani Yerekunlabolaw ka Faranogonkantɔn togolamogo kelen;

- MOKU ni dijeselekenaani keɓebolo minnu sigilen b’a yoro la, olu b’u bolo di jogon ma ka baara ke;

- MOKU ka baara ye ka yorokolosibagaw ka faranogonkan boloda ani k’u bila baara la, ka Mali sorodasiw sendon a la, ani Mogomurutilenkuluw ce Kolabennaw ni Yerekunmabokuluw ka Faranogonkantɔn ka mogɔ dow. N’a yera ko nafa b’a la ani n’a be se ka ke, MINISIMA ni dijeselekenaani keɓebolo minnu be yen, olu ka deme be se ka jini (o la, MɔKU be yorokolosi kecogow n’a kewaati jate mine). Yorokolosi taama-taama folo ka kan ka ke, a mɛennenba, tile 60 bolonobila ko benkanseben na ;

- MOKU ka baara ye fana ka sorodasi murutilenw ka waleyaw n’u taabolow boloda ani k’a waleya u ka yorokelennasigi kuntaala konɔ;

- Bolonobila ko benkanseben na, o tile 60 konɔ, SET&SI “CTS” ni MɔKU “MOC” bena basigili labenbaaraw bolodaseben dajira ka jɛsin Mali koɓɓɓela ma. O bolodaseben konɔ yorokolosi taama-taama joyoro bena ke belebele ye marifatigiw ka yorokelensigi matarafali la, u lajereɓen an’u senboli keli la. Bolodaseben ka lapini bena ke jantoli ye walasa yorow kana lakolonya lakana nasira fe yorokelennasigi waati ani keɓe dabilali ka fara mogɔ tow kan, an’o waati je n’o kofe.

c. Yorokelennasigi

- Tile 30, bolonobila ko benkanseben na, SET&SI “CTS” be faranogonkan ni yorokelensigi dagaw dantige ani keɓedenw ka keɓbila. MINISIMA “MINUSMA” be dagayorow labenw damine ni k’a baaraw ban tile 120 sarati konɔ, k’u labila kabini u mana jo ka ban;

- Tile 30, bolonobila ko benkanseben na, baara taabolo min latigera feburuyekalo tile 18 san 2014 ka jɛsin yorokelennasigi ma, SET&SI “CTS” b’o jɛnamaya, ani fana, yorokelennasigi damine waati be pereperelatige a fe;

- Tile 30, bolonobila ko benkanseben na, jekulu murutilenw be seben laben k’a di SET&SI “CTS” ma, seben min be u ka sorodasi hake n’u ka maramafen hake dantige; o be ke saratiw konɔ minnu nefora feburuyekalo tile 18 baaraw taabolow konɔ.

II. Keɓekeden korow ladonni jamana keɓebolow konɔ

- Tile 60, bolonobila ko benkanseben na, keɓeden korow laseginni baarajekulu be sigi senkan;

- O baarakejekulu mogow ye keɓebolow ni lakanabagaw togolamogow, Mogomurutilenkuluw ka kolabennaw ani Yerekunmabokuluw ka Faranogonkantɔn togolamogow. Jekulu in ni Benkanseben in waleyali kolosili jemogojekulu b’u bolo di jogon ma ka baara ke ;

- Jamanakuntigisariyaseben bena baarakejekulu konomogow pereperelatige, u ka baaraw ani a lataamacogo. Jekulu in bena baara ke jamanakuntigi ka jemogoya konɔ. O de bena mogɔ faamuyalen sugandi, a ka c’a la, bee sonnen be mogɔ min ye walasa o ka ke jekulu in kuntigi ye;

- Tile 90, bolonobila ko benkanseben na, koɓɓenabojekulu min be keɓeden lasegin keɓebolo konɔ ani Bulonba min jɛsinnen be &RI-ESI-ESI / “RSS” ma, olu be je ka saratiw sigi senkan, keɓeden korow be ta sarati minnu kan, u hake n’u be ta sira minnu fe jamana baaraw la ; keɓebolo ni lakana cakedaw be o baaraw la ani a jalakow jɛnaboli;

- O kama, keɓeden murutilenw b’u ka sorodasi lasegintaw bee lajelen togow seben. Gofereɓama be dabali sigi senkan walasa ka laseginni in ke sarati konɔ min te teme kalo woɔɔɔ (6) kan i n’a fo benkanseben y’a fo cogo min. Baara be ke Laseginnijekulu ka kolosili kolo ani &RI-ESI-ESI / “RSS” Bulonba ;

- Laseginnijekulu ni &ReSIYeSI (RSS) Bulonba ka baarakejogonya konɔ, a be jaladicogo ni joyoroyeɓema baara ke minnu be dajira kolatigebagaw la. Keɓeden murutilenw cɛla, minnu tun ye jalatigibaw (ofisew) ye, n’olu be lasegin, olu ka jala dogoyalenba be ke u ka jala koro ye. Minnu te sarati folenw dafa ani minnu ka lapini te laseginni ye, eretereti musakaw be yamaruya olu ye.

III. Temesira yaasa keɓedenw ka maramafenw bila,k’u senbo keɓe la ani k’u bolo don baara were la (DEDEYeRI / “DDR”)

Tile 60, bolonobila ko benkanseben na, keɓbila, ni keɓedenw bolo donni baara were la (DEDEYeRI / “DDR”), o baarajekulu be sigi senkan.

- Jekulu in ni Benkanseben waleyali kolosilijekulu b’u bolo di jogon ma ka baara ke;

- Jamanakuntigisariyaseben bena jekulu in konomogow pereperelatige, u ka baara ani jekulu in lataamacogo. Jekulu in bena baara ke jamanakuntigi ka jemogoya konɔ.O bena mogɔ faamuyalen sugandi walasa o ka ke jekulu in kuntigi ye;

- DEDEYeRI / “DDR” koɓɓenajekuluw bena ke politibaara kulu wasalen do ye ani baarakejekulu faamuyalenw, minnu be je ka baara ke an’u bolofara minnu be sigi maraw konɔ;

- Koɓɓenabojekulu faamuyalen bolofaraw mogow be ke mogɔ faamuyalenbaw ye ani sorodasiw ni kana tigilamogow, kolabennaw ni “Pilatiforomu” togolamogow, ani minisiriso dow, ani sigidaw togolamogow;

- Tile 120, bolonobila ko benkanseben na, DEDEYeRI / “DDR” jekulu ni benkanseben waleyali kolosilijekulu ka baarakejogonya konɔ, DEDEYeRI / “DDR” kama, bee sen be min na, o be baarabolodaseben jonjon laben bee be dije ni min ye, o bolodali in be tali ke musakakow fana na;

- DEDEYeRI / “DDR” jekulu be deme soro feereko siratige la ka bo MINISIMA yoro ani baarakejogon werew.

IV. Keɓebolow ni lakanabagaw walanwalanni kokura ka taa sigidaw la

Tile 60, bolonobila ko benkanseben na , MOKU / “MOC” (be teme SETEYeSI / “CTS” ka sira fe) be baarabolodaseben dajira Benkanseben waleyali kolosilijekulu ka Baarakejekulu bolofara la kanako la, baaradolodaseben ani waatiboloda jonjon min be tali ke keɓebolow ni lakanabagaw labennen kura walanwalanni na Mali koɓɓɓela la.

- O baarabolodaseben n’a waleyali saratiw, olu sinsinnen be baarabolodaseben were waleyali kan, n’o ye kana labenw ye, minnu ka kan ka ke koɓɓɓ fe, n’u b’u janto sigida n’a lamini na, siranjekow ani haminakow, minnu be tali ke kanako la ;

- Sorodasikulu minnu mana laben k’u bila ka taa baaradaw la, u ka baarakeminenw dafelen be di u ma, wa u doni mume be ta Mali jamana jemogow fe musakako nasira fe;

- Keɓebolow ni lakanabagaw labennen kokura, olu walanwalanni be ke ka jamakuluw ka lakana sabati ani jamana konɔna basigi, jamana ka kelenya dansigi, jamana dancɛw kolosili ani jama hawujalaw keɓeli.

V. Yeɓema kuraw donni jamana lakana baara taabolow la

a. Tile 60, bolonobila ko benkanseben na, jamanakuntigiseben min be tali &RI-ESI-ESI / (RSS) Bulonba sigili la, yeɓema be don o konoko la walasa ka do fara keɓebolo murutilenw togolamogow hake kan, minnu bolono ka kan ka bila benkanseben na, ani jamajekuluw kelenkelenna bee lajelen. Bee lajelen be ben yeɓema ketaw kan an’u waleyali bolodaliseben;

- Tile 90, bolonobila ko benkanseben na, &RI-ESI-ESI ka bulonba / “CN-RSS” be mogɔ walima jekulu faamuyalen bila ka segeseɓeli ke keɓeboloko ni kanako kan, o be ke ni baarakejogonw ka deme ye, dugumogow sen be don a kumaw la, walasa ka yeɓema taabolo jonjonw jate mine;

- &RI-ESI-ESI Bulonba / “CN-RSS” be kana baarakela bee lajelen ka baaraw pereperelatige ; n’o be ke, janto be ke yoro dugukolow sigicogo danfaraw la bonya (dugubaw, dugumisenw, wulakonɓaw, saharakugow, bolimafenw taasiraw, temesira kereɓkerennenw minnu fe temeni ye wajibi ye,ani dancelakɛnw). Nin bee be ke ka sinsin ke lapiniw fana kan (dugumogow lakanani, kiirisariya, mogomine ani sariyalanangiliw waleyali, kungotijewalew keɓeli, hadamaden se te wale minnu na, lakananibaaraw, tijejirawalew faranogonkanni, segeseɓeliw, jamana dugukolo lakanani, dancɛw topɔtoli, kunnafonijini, kana baaradaw topɔtoli n’a kolosili, adw...)

- &RI-ESI-ESI (RSS) Bulonba be a cesiri keɓebolow ni kana baaradaw segeseɓeli n’u kolosili sabatiko la fan bee, faabaw konɔ ani sigidaw la. A b’a cesiri fana walasa sariyaw ka labato.

b. Jamana konɔ polisi kura sigili senkan

Kalo 12, bolonobila ko benkanseben na, jamanakuntigisariya be ta min be jamana polisi taabolo kura sigi senkan ani k’a ka baara pereperelatige.A be pereperelatigeli ke fana polisi taabolo kura in ni kana cakeda tow ni jogon ce. A b’a baarada labencogo dantige, ka mogow tali saratiw jate mine, k’a kalanko jɛjini, ani fana a be siri sannacakeda min na, an’a mara ni segeseɓeli kecogo.

c.Sigidakonɔna lakanako hakilijakabo jemogoyajekulu (SESEYeLeSI « CCLS ») sigili senkan

Tile 60, bolonobila ko benkanseben na, Sigidakonɔna lakanako hakilijakabo jemogoyajekulu (SESEYeLeSI / « CCLS ») be sigi senkan jamanakuntigiseben fe k’a folo maraw konɔ, ani kominiw konɔ kofe (SESEYeLeSI / « CCLS » kelen be sigi mara kelenkelenna konɔ, a dagayoro be ke mara faaba ye; SESEYeLeSI kelen be sigi komini kelen o kelen konɔ);

- SESEYeLeSIW / « CCLS » mogow ye kana ni kiiriko tigilamogow ye sigidaw la, ani polisi taabolo kura togolamogow, sigidaw togolamogow, sigidaw la laadalajemogow, diinemogow, jamajekuluw mogɔ dow, musotonw ni denmisenton sen b’o la. SESEYeLeSIW . / « CCLS » b’u felaw n’u ka ladlilikanw di sigida jemogow ma ani lakanabagaw ; u b’u sendon kunnafonifalenfalen na, ni ka mogow son hakili la ani ka sigidalamogow ka haminankow jate mine na.

- SESEYeLeSI be tonsigi ke, a dogoyalenba ye sijɛ kelen ye kalo konɔ walasa ka kiimeni ke kanako kan walasa ka ko ketaw dajira.

FARANKAN 3NAN : Baaraw ni poroze ketaw soroko, hadamadenyako ani seko ni donko yiriwali siratige la Mali koɓɓemamaraw la waati surun, mankan ani kuntaala jan konɔ.

I.Waatifurancela dabaliw

I n’a fo, a jiralen be benkanseben tigateda woɔɔɓnan (VInan) konɔ cogo min ka jɛsin Furancewaati ma, nin baaraw ni porozew dantigera fan fila mogow fe ; u ka kan ka waleya

teliya la k’a bo-bo ɲogɔn ko u nafa bonya fe, ka ɲesin mogow ma, degunba ye minnu sɔɔ Mali kɔɔnfekɛle sabu la.

1. Lakolikalkanko ni baaradegekalan

– Ka san 2014 -2015 kalandayeɓe labɛn Gawo ani Tumutu ni Kidali maraw kɔɔ ;

– Ka kalanyɔɔɔw kunkankunnafoni bɛɛ lajɛɛ dafa mara kɔfɔlɛn minnu bɛɛ kɔɔ ;

– Ka ni kura don kalandenw ka dumuniyɔɔɔw la kalanyɔɔ 314 la kabini kalansow bɛ dayɛɓe yɔɔɔnin min na, o bɛ kɛ ni dumuniw ni minɛnw lasɛli ye yɔɔɔw la ;

– Ka barika don kalanyɔɔɔw lataamani na ni nin waleyaw ye :

- Ka kalanyɔɔɔ ɲɲɛnɛn ladilan ;

- Ka kalankɛminɛnw lasɛ kalanyɔɔɔw la (tulɔnkɛminɛn sɛn b’o la) ;

- ka lakolikaramɔgɔw seginni lateliya Gawo ani Tumutu ni Kidali maraw kɔɔɔ ni ladiyalifɛɛɛɛ dɔw ye ;

– ka dugumɔgɔw lafaamuya, k’u wuli ka jo walasa u ka dɛmɛ don dɛnmisɛnw, kɛɛnkɛɛnnɛnya la npogotiginin, seginni na lakoliw la duguw kɔɔɔ, degun sɔɔ la yɔɔ minnu na ;

– ka sɛɛ ni baganmara baaradegekalanyɔɔɔ dɔ sigi sɛnkan ani ka minɛnw lɛ u kɔɔ Kidali ni Tumutu ;

– ka baaradegekalanyɔɔɔ labɛn kura ye, sɛɛ yiriwali kama Gawo saɛhɛli kɔɔɔ.

– lakoliden minnu ye BAKI / ”Bac” sɔɔɔ, k’olu toɔɔw sɛbɛn sannakalanso la ni ka jo u ka musakaw kɔɔɔ ;

– ka dugumɔgɔw lafaamuya, k’u wuli ka jo walasa u ka dɛmɛ don dɛnmisɛnw, kɛɛnkɛɛnnɛnya la npogotiginin, seginni na lakoliw la duguw kɔɔɔ, degun sɔɔ la yɔɔ minnu na ;

– ka sɛɛ ni baganmara baaradegekalanyɔɔɔ dɔ sigi sɛnkan ani ka minɛnw lɛ u kɔɔ Kidali ni Tumutu ;

– ka baaradegekalanyɔɔɔ labɛn kura ye, sɛɛ yiriwali kama Gawo saɛhɛli kɔɔɔ.

2. Kɛɛyako

– ka dɔ fara dɔɔɔɔɔɔsow ka sɛw kan (Sesikɔmuw / ”CSCom”, Sesɛɛfuw / ”CSRef”, ani maraw kɔɔɔ dɔɔɔɔɔɔsobaw) ; k’o kɛ ni :

- Baarakɛminɛnw ni furaw lasɛli furakɛli kama o yɔɔ la,

- Kɛɛyaso minnu ka baara jɔlɛn don Gawo ani Tumutu ni kidali maraw la, k’olu ladilan ka baarakɛminɛnw bila u kɔɔɔ ;

– kɛɛya tigilamɔgɔ minnu wullila ka bo u ka baarakeyɔɔɔw la k’a sababu kɛ kɛɓe ye, k’olu ka seginni labɛn. O bɛ kɛ ni ladiyalifɛɛɛɛw ye ,i n’a fo ka dɔ fara u ka kalosara kan, ani ka dɛmɛ don u ma sigi ka nɔgɔya, ni k’u lakanani dabaliw sigi sɛnkan ;

– ka kɛɛya baarakɛla dɔw ta saratisigibaara la, k’u bila kɛɛyasow la ka dɛmɛdon baarakɛla toɔw ma walasa dugumɔgɔ bɛɛ lajɛlɛn ka se ka furakɛli sɔɔɔ nɔgɔya la ;

– ka don dɔw bila furakɛli kɛɛnkɛɛnnɛnw kama (dusukundimi furakɛli, ɲɛdimi, ”ɔpereli”). O bɛ kɛ maraw dɔɔɔɔɔsow la jamana dɔɔɔɔɔɔ faamuyalɛnw fe ;

– ka kɛɛyasow lasɔɔli nɔgɔya dugumɔgɔw bolo, o bɛ kɛ ni dɛmɛ ye wariko la, ka ɲɛsin dɛsɛbagatɔw ma ani mɔgɔ minnu bɔra kɔkan ka na ni se si t’u ye ;

– ka barika don fɛɛɛw la minnu bɛ tali kɛ banakunbɛn ni banafurakɛ la furakɛlijɛkuluw fe, minnu bɛ taama ka taa sigidaw la ;

– ka fɛɛɛw sigi sɛnkan minnu bɛ tali kɛ farikololajɛ la banako nasira fe, banabaato dɔw bilali ka taa dɔɔɔɔɔsɔsobaw la, ani ka dɛmɛ don dɛnmisɛnw ma baloko la, balokodɛɛ damatɛmɛ bɛ dɛnmisɛn minnu na ;

– ka fiɲɛbanaw kolɔsili matara mara saba kɔfɔlɛnw kɔɔɔ ni dabali jonjonw ye ;

– ka baaraw daminɛ minnu bɛ tali kɛ kɛɛyaso saba jɔli la kinw kɔɔɔ Gawo, Tumutu ani Kidali.Kɛɛyaso minnu kɔɔɔ dɛmɛ bɛ don dugumɔgɔw ma walasa k’u ka furakɛliw nɔgɔya.

– ka fiɲɛbanaw kolɔsili matara mara saba kɔfɔlɛnw kɔɔɔ ni dabali jonjonw ye ;

– ka baaraw daminɛ minnu bɛ tali kɛ kɛɛyaso saba jɔli la kinw kɔɔɔ Gawo, Tumutu ani Kidali.Kɛɛyaso minnu kɔɔɔ dɛmɛ bɛ don dugumɔgɔw ma walasa k’u ka furakɛliw nɔgɔya.

3. Jiko

– Ji sɔɔɔyɔw minnu ɲɲɛnɛn don, k’olu ladilan (ponpekɔlɔnw, baganminkɔlɔnw)

– ka ponpekɔlɔn dɔ sɛn Kidali ;

– ka ponpekɔlɔn dɔ sɛn Gawo ;

– ka kolɔn ni jibonton dɔ sɛn Tumutu ;

4. Ka ni kura don sigidaw ka sɔɔsɔsiraw la

– ka dɛmɛ kɛ dugumɔgɔw ye sɛɛɛ ni baganmarako siratigɛ la. O dɛmɛ taabolow ye :

– Ka ni kura don baaraw la, minnu bɛ tali kɛ duw ni dugumɔgɔw ka cikɛ la ;

– Ka baganw ka banakunbɛnfurajiw dili an’u furakɛli kanpajiw labɛn ;

– Jidonmansin minnu bɛ sɛɛɛdugukolo labɛnnɛnw kan n’u tɛ baara kɛ, k’olu ladilan ;

– Ka nafasɔɔɔbaaraw sigi sɛnkan musow ni dɛnmisɛnw ye sɛɛɛ, baganmara,

jagomisɛn, mɔnni ani bololabaara siratigɛ la.

Baaraw waleyali saratiw :

– Gɔfɛɛɛɛnaman ye lahidu ta ka nin baaraw ni poroɔɛ kɔfɔlɛnw waleyala jɛlɛnya kɔɔɔ ani baarakeɲɔgɔɔnw ka bolodɲɔgɔɔnma kɔɔɔ. Dugumɔgɔw fana sɛn bɛ baara bɛɛ lajɛlɛn na ;

– Gɔfɛɛɛɛnaman ye lahidu ta ka nafolo ni baarakɛlaw bila baaraw ni poroɔɛw waleyali kama, a bɛ se ka dɛmɛ ɲini diɲɛ dɛmɛdonɲaw fe ;

– Kolɔsiliɲɛkulu bolofara min ɲɛsinnɛn bɛ « Hadamadenya, sɔɔɔ ani sɛko ni dɔɔko yiriwali » Baarakeɲɛkulu ma, o bɛ baaraw ni poroɔɛw waleyali kolɔsi, k’u kiime waati ni waati.

Baarajɛkulu mɔgɔw bɛna kɛ, fanw toɔɔlamɔgɔw ni Fɔkabɛnna. Fanw toɔɔlamɔgɔ bɛ kɛ mɔgɔ kɛlɛn de ye. A bɛ se ka dɛmɛ ɲini mɔgɔ fe min ka dɛmɛ bɛ baara nɔgɔya.. A bɛ kiimɛnitɔnsigiw kɛ, o bɛ kɛ Fɔkabɛnna ka laɲini kɔɔɔ ;

– A ɲinɛn bɛ diɲɛsɛlɛkɛnaani tɔɔɔaw fe u k’u jɛniyɔɔ fin n’u ka dɛmɛ ye baaraw ni poroɔɛ minnu waleyali la ;

– Gɔfɛɛɛɛnaman bɛ lahidu kɛɛnkɛɛnnɛn ta, mɔgɔ laafulɛnw lakanani, u dɛmɛni n’u ka ɲɛtaa kama i n’a fo dɛnmisɛn minnu ye dutigiw ye, falatɔw, dɛnmisɛn hakilitiɲɛnɛnw, cɛsamusow, muso dutigiw, dɛnmisɛn minnu bɛ yɛɛmabila la, farikolo ni hakili la lujuratɔw, ani dɔwɛɛw.

– Baaraw ni poroɔɛ waleyataw ni baara teliman bolodalɛn minnu bɛ sɛnna n’u bɛ tali kɛ hadamandɛnw haminakow nɔgɔyali la, tɛ ɲɔgɔn degun. Olu ye baaraw ye, minnu bɛ tali kɛ sɔɔɔ yiriwali la, ka caman bo faantanya la walasa diɲɛsɛlɛkɛnaani tɔɔɔba ye laɲini minnu kɛ ka taa san 2015 yiriwaliko nasira fe, olu ka se ka tiime.

– Fan bɛɛ mɔgɔw b’u yɛɛminɛ waleyala kɛɓɛli la, waleyala min bɛ se ka baaraw ni poroɔɛw kɛli yoboyaba walima k’u bali.

– Fan bɛɛ mɔgɔw b’u kandi k’a to jamana ka baarakɛlaw, baara dilɛn bɛ mɔgɔ minnu ma ani hadamadɛnyakow baarakɛlaw, olu ka se ka yɔɔɔw lasɔɔ kasɔɔ geɓɛya foyi ma don a la ni k’u lakana.

II. Dabali tigɛtaw kuntaala mankan ni kuntaala jan kɔɔɔ

Yiriwali fɛɛɛɛ kɛɛnkɛɛnnɛn min kɔfɔlɛn bɛ bɛnkanɛbɛn tigeɔa naaninan (VInan) kɔɔɔ, n’o bɛ tali kɛ Kɔɔɔnfɛla yiriwali la sɔɔɔ, hadamadɛnya ani sɛko ni dɔɔko siratigɛ la, o hukumu kɔɔɔ, baarabolodalɛn kɛɛnkɛɛnnɛnw minnu bɛ tali kɛ san caman nan, olu bɛnan labɛn. Baara minnu bɛna kɛ, olu de bɛna walanwalan ni cogo la :

Togodaw yiriwali, dunkafa sabatili ani sigida n’a lamini lakanani sira fe, baara minnu bɛna kɛ, olu fili :

– ka dɛmɛ kɛ ka ɲɛsin sumansilabɛnnaw, angɛɛdilannaw ani sɛɛɛ kɛfɛn toɔw dilanbagaw ma ;

– ka dɛmɛ kɛ ka ɲɛsin baaraɲɛdon cakɛda ma walasa u ka se ka si ɲumanw dilan falɛnfɛnko ni baganko siratigɛ la ;

– ka baganfurakɛ yiriwa ni baganfurakeyɔɔɔw ladilanni ye maraw kɔɔɔ ani sigidaw la ;

– ka baganfurakeyɔɔɔw ɲɛsɛn kɔsɛbɛ mara kɛlɛnkɛlɛnna kɔɔɔ ;

– ka baarakɛminɛnw ni bolifɛnw lasɛ baganfurakeyɔɔɔw la ani ka dɛmɛdon walasa kɛɓe ye baganfurakɛdɔɔɔɔɔɔ minnu wuli ka bo u no na, olu ka se ka sɛgin ;

– ka jɛɛɛmarakoninw, jɛɛɛmarasansaraba fogontaw yiriwa ani jɛɛɛ bilali babolow la ;

– ka dumuni lasɛ mɔgɔw ma, balodɛɛ kolɔlow ka jugu mɔgɔ minnu ma kɔsɛbɛ ;

– ka dɔ fara jamana ka dabali tigɛtaw kan walasa a se k’a jɛniyɔɔ fin dɛmɛ na ka ɲɛsin dɛsɛbagatɔw ma nin balodɛɛ juguman kɛra.

– ka barika don lasɔminifɛɛɛɛw la walasa geɓɛya dɔw ka se ka kunbɛn baloko sira fe ;

– ka barika don sɛw la, jamana ka sumanmara ani komini kɔɔɔ sumanmara la ;

– ka balo lasɛ dɛsɛbagatɔw ma minnu ka degun ka bon kɔsɛbɛ ;

– ka nɔgɔya don taakasegin na sumansɛnyɔɔɔw ni yɔɔɔ toɔw cɛ balokodɛɛ bɛ minnu na ;

– ka dɛmɛ kɛ baganw labugunni n’u sannifɛɛɛɛɛɛ la ;

– ka cɛncɛn tonni kɛɓe Ba Jaoiba n’a bolofaraw kɔɔɔ, dalaw, kow ani jibolisiraw ;

– ka jiriw turu baw ni kow dawolow la ; ka suguya kɛɛnkɛɛnnɛnw turu dɔɔɔ jɛnitaw bɛ bo minnu na ani jiribaarataw ;

– ka kungosogow n’u dagayɔɔɔw lakana walasa ka yɔɔɔlayaala (« turisimu ») sɔɔɔ yiriwa ;

– ka tɔɔnkɛɓe don ba la ;

– ka dɛmɛ kɛ ka ɲɛsin ɲinini ma sɛɛɛ ni baganmara siratigɛ la.

Togodabaaraw sɔɔɔ yiriwali siratigɛ la, baara minnu bɛna kɛ, olu ye:

– ka dɛnmisɛnw ni musow an’u ka tɔɔnw labɛn k’u sɛndon sɔɔɔ baaraw la jamakuluw ka kɛnyɛɛɛɛɛ hukumu kɔɔɔ ;

– ka nafasɔɔɔbaaraw yiriwa dɛnmisɛnw ni musokuluw ye ;

– ka dɛmɛdon baarada mankanninw sigili la sɛnkan sigidaw la walasa ka sɔɔɔ sabati sigida la ani ka baarako nɔgɔya ;

– ka dɔ fara dɛnmisɛnw ni musow ka sɛw kan n’u bɛ tali kɛ sigida makɔɲɛfɛnw n’a haminakow kan ;

– ka dɛmɛ kɛ ka ɲɛsin ”kɔperatifuw” ni cakɛdaw ma, minnu bɛ se ka baara di mɔgɔw ma, o dɛmɛ bɛ se ka wari walima fɛn wɛɛɛ ye min bɛ tali kɛ sigida haminakow la.

– ka kalan kɛ mɔgɔw kun ani ka dɛmɛ don walasa dɔ ka fara yɛɛɛyɛbaarakɛlaw ka sɛw kan. O dɛmɛ ɲɛsinnɛn don mɔgɔw ma minnu yɛɛɛ ye nafasɔɔɔbaara sigi sɛnkan ;

– ka bololabaarakɛlaw dɛmɛ n’u labɛnko ɲuman walasa u ka se ka nafaba sɔɔɔ u ka baaraw la ;

– ka bololabaarakɛlaw ka yɔɔɔ kɛɛnkɛɛnnɛnw (bugufiyɛw) jo Mali kɔɔɔnfɛmara bɛɛ la ;

– ka dabali tigɛ walasa juru ka sɔɔɔ ani baarakɛminɛnw ;

– ka fɛn falɛnfalɛn kɛɛɛw sigi sɛnkan, ani dɔɔɔɔɔiyɛw (”fuwari”) fankɛlɛnfɛjamanaw ka donɲɔgɔɔnna kama ;

– dɛmɛniɲorogaramu labɛnni ka ɲɛsin baarada mankanninw sigili la sɛnkan dɛnmisɛn minnu tilala kalan na ani musow toɔɔla ani ɲorogaramu wɛɛɛ fana bɛ sigi sɛnkan ka ɲɛsin

dɛnmisɛnw ma. O ɲorogaramu kun ye ka baaradegekalan kɛ dɛnmisɛnw kun minnu ma se ka kalan laban ani minnu ma don kalan na, ka tila ka dɛmɛ kɛ u ye walasa u ka se ka baara kɛ u yɛɛɛ ye sigidaw la.

– Ka dɔ fara bololabaarakɛlaw ka sɛw ni baara ɲuman kan bololabaaradaw yiriwali ni baaradegekalan ye ;

– ka nafasɔɔɔbaaraw sigi sɛnkan ;

– baara tɛ taa fɛn minnu kɔ, k’olu sɔɔɔli nɔgɔya ani ka dabaliw tigɛ walasa sannifɛɛɛɛɛɛ fana ka nɔgɔya ;

– ka nafasɔɔɔsiraw yiriwa minnu bɛ tali kɛ sɛko ni dɔɔko la, ɲɛɛajɛw ani sɛko ni dɔɔko bololafɛndilannɛnw ;

– ka barika don jurumisɛndoncakɛdako la ;

– ka barika don dugujukɔɔɔnafolobo la an’a nafaboli kɔɔɔnfɛmaraw la.

– ka barika don jurumisɛndoncakɛdako la ;

– ka barika don dugujukɔɔɔnafolobo la an’a nafaboli kɔɔɔnfɛmaraw la.

Sirabaw dilanniko la, kɛtaw ye :

Nin sirabaw bɛ dilan :

- Kidali ni Gawo ani Tumutu bila Saraha Siraba la ;
- Gawo - Buremu - Tawusa
- Buremu - Kidali ;

- kidali - Timiyawini (Alizeri dance la) ;
- Anɛfisi - Tesaliti - Borɔdizi Bazi Mokutari ;
- Kidali - Menaka ;

- Ansɔngɔ - Menaka - Anderanbukani ka taa an ni Nizɛri dance la ;

- Goma kura - Tumutu ;
- Duwanza - Tumutu ;
- Duwanza)- Gawo (ladilanni) ;
- Gosi - Guruma - Ararusu
- siramisɛn Bɔɛ - Koriyanze - Aka
- siramisɛn Muniya - Jafarabɛ - Ja -Tɛɛɛɛku - Yuwaru ;
- siramisɛn Andelimani ka taa an ni Nizɛri dance la ;
- siramisɛn Ansɔngɔ - Tesiti ka taa an ni Burukina dance la ;

- Lɛɛɛ - Fasala.
- pankurunjiginyɔɔɔw dilanni Kidali, Tasaliti, Tawudeni, Menaka ani Gundamu ; Gawo ta ye ladilanni ye ;
- ka tilɛlakuransow ani gazuwalimansin kuransow dilan nin yɔɔɔw la: Tumutu, Gundamu, Dire, ɲafunke, Gawo, Menaka, kidali, Tesaliti, Guruma Arawurusi, Ansɔngɔ, Tinesako, Abɛyibara, Buremu, Duwanza, Tɛɛɛku, Yuwaru ani Lɛɛɛ.
- ka Kɔɔɔnfɛla mara sabaw siri saharajamanaw ka gazitɛmɛsira poroɔɛ la.
- ka jikankurunjoyɔɔɔ labɛn Banba, Dire ani Yuwaru.

ɲɔgɔba donni kama hamadenya sabatisiraw la, baara minnu bɛna kɛ, olu ye :

– ka taa ni baaraw ye, minnu bɛ tali kɛ dɔɔɔɔɔɔsɔ ɲɲɛnɛnw na, ani ka kuraw jo ka baarakɛminɛnw bila u kɔɔɔ ;

– ka dɔɔɔɔɔsɔsoba jo Kidali ni Menaka ;

– kalandɛn minnu bɛ kɔɔɔɔn fe, ka nɔgɔyaba don olu ka kalan dɛmɛni wari (”burusiko”) la ;

– ka barika don furakɛli nɔgɔyali la saharajamana kɔɔɔ ; o la, ka to ka furakɛlijɛkuluw bila ka taa banakunbɛnfurakɛli ni banaw furakɛ a yɔɔɔw la ;

– ka dabaliw tigɛ walasa furakɛli fɛɛɛɛ kura ka kɛ dɔɔɔɔɔsɔsow la ani ka furakɛli kunfɔlow ka sɔɔɔ sigida la ;

– ka lakoliso kuraw jo Tumutu ni Gawo ni Kidali maraw la i n’a fo lakolisɔjoyɔɔɔw jatɛminɛsɛbɛnw y’a boloda cogo min ;

– ka dɛmɛdon walasa lakolidenw ka dumunikeyɔɔɔw ka baara kɛ a cogo la ;

– karamɔgɔ ɲumanw ka lakolisow labo ;

– kalandɛnw ni karamɔgɔw ka kalankɛminɛn dafalɛnw sɔɔɔ ;

– ka kunnafoni ni lafaamuyaliporogaramu sigi walasa dɛnmisɛnninw ka kalan laban, kɛɛnkɛɛnnɛnnya la musomanninw ;

– ka barika don iniwɛɛsite bolofaraw jɔli la kɔɔɔnfɛmaraw la ni kalan suguyaw ye minnu bɛ tali kɛ mara kɔfɔlɛnw kɛlɛnkɛlɛnna haminakow la ;

– ka barika don sanfɛkalan yiriwali la kɔɔɔnfɛmaraw la ni kalansoba dɔw jɔli ye ;

– ka kidali, Tumutu ani Gawo baaradegekalanyɔɔɔw ladilan ;

– ka foroba cɛmance kalanyɔɔɔ ”lise tɛkini” dɔ jo mara kɔfɔlɛnw kɛlɛnkɛlɛnna na ;

– ka baaradegekalanyɔɔɔ dɔ jo mara kɔfɔlɛnw sɛrikili kɛlɛn o kɛlɛn na ;

– ka ji saniyalɛn lasɛ dugumɔgɔw ma, se tɛ minnu ye ni geɓɛya kunbɔra ;

– ka ni kura don « worobinɛko » la Gawo dugu kɔɔɔ ;

– ka ni kura don « worobinɛko » la Tumutu dugu kɔɔɔ ;

– ka kanali sɛn ka bo Eseri ka taa Ini Tebizazi ka taa Kidali.

Sɛko ni dɔɔko ye, baara bolodalɛnw, olu ye:

– baarada minnu bɛ maraw ni sɛ